

Minimální preventivní program 2024/2025
Základní škola Prachovice, okres Chrudim

Adresa: Chrudimská 57, 538 04 Prachovice

Ředitel školy:	Ing. Jitka Holasová
Školní metodik prevence:	Ing. Jana Apltauerová

Obsah:

1. Úvod
 2. Charakteristika školy
 3. Informační zdroje školy
 - 3.1 Vnitřní informační zdroje
 - 3.2 Vnější informační zdroje
 4. Cíle programu
 - 4.1 Dlouhodobý cíl
 - 4.2 Hlavní strategie dosažení cílů
 - 4.3 Krátkodobé cíle
 5. Personální zajištění programu
 - 5.1 Školní metodik prevence
 - 5.2 Výchovný poradce
 - 5.3 Třídní učitel žáka
 - 5.4 Školní preventivní tým
 6. Realizace školního preventivního programu
 - 6.1 Formy realizace
 7. Hodnocení programu
- Přílohy:
1. Program proti šikanování,
 2. Krizový scénář při nálezů tabáku, alkoholu a drog ve škole.
 3. Prevence záškoláctví
 4. Nevhodné a agresivní chování žáků, porušování pravidel chování
 5. Literatura, webové stránky, kontakty, seznam organizací zabývajících se primární prevencí

1. Úvod

V současné době se rizikové projevy chování u dětí a mládeže a problematika jejich zhoršeného duševního zdraví odrážejí i při plnění jejich školní povinností. Z pohledu pedagogů je důležité v této době na žáky preventivně působit, poskytovat jim i jejich zákonným zástupcům co nejvíce informací o této problematice, podávat je přiměřeně k věku žáků a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni. Naším cílem je podpora zdravého životního stylu žáků, jejich well-beingu ve škole, rozvoj schopnosti komunikovat a podpora spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci žáků.

2. Charakteristika školy

Jsme úplná základní škola s právní subjektivitou. Zřizovatelem je Obec Prachovice. Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu Tvořivá škola. Jsme školou venkovského typu. V letošním školním roce školu navštěvuje 147 žáků. Naprostou většinu žáků tvoří místní děti, počet dojíždějících žáků v tomto školním roce mírně narostl. Žáci jsou spolu v každodenním kontaktu i po vyučování. Pracujeme v prostředí obce, kde názorovou orientaci dětí mladšího a staršího školního věku poměrně značně ovlivňuje přítomnost skupin obyvatel s rizikovým chováním. Specifická je zde přítomnost větší skupiny obyvatel kulturně odlišných a skupiny obyvatel sociálně znevýhodněných. Pro žáky je také obtížnější dostupnost atraktivních volnočasových aktivit.

Budova školy se nachází ve středu obce a je dobře dostupná. Areál školy je tvořen jednou budovou. V ní se nachází tělocvična, jídelna i školní družina. Součástí areálu školy je multifunkční sportovní hřiště, které je v odpoledních hodinách přístupné veřejnosti. Areál školy je oplocen. Školní budova je po dobu vyučování uzamčena, vstup je vybaven zvonkem. Otevírání dveří na dálku ze sborovny a školní družiny umožňuje vizuální kontrolu vstupujícího do školy. Jednotlivé učebny jsou dobře materiálně-technicky vybaveny pro realizaci preventivních aktivit.

Potenciálně rizikovým místem v budově školy jsou šatny, které nejsou vzájemně odděleny a dochází zde k setkávání žáků z různých tříd a také prostory toalet. Také pohyb dojíždějících žáků v okolí školy v době poledních přestávek a po skončení výuky může být zdrojem potenciálních problémových situací.

V letošním školním roce probíhá ve škole výstavba bezbariérových toalet a výtahu. Část venkovního areálu školy byla vyhrazena pro potřeby stavební firmy. Stavební práce budou probíhat až do dubna 2025.

V blízkosti školy se nacházejí dva obchody a autobusová zastávka. Tyto lokality umožňují setkávání žáků před a po vyučování a představují z pohledu výskytu rizikového chování potenciálně riziková místa.

Výrazným rysem naší školy je, že prostředí školy není anonymní. Učitelé i asistenti pedagoga znají žáky napříč ročníky. Školní a třídní prostředí, ve kterém žáci tráví hodně času, rovněž ovlivňuje jejich chování. Proto se sami podílejí na vytváření prostředí, na výzdobě tříd a chodeb, na udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, dostávají prostor k vlastní realizaci svých nápadů na výzdobu školy. To vede k prevenci vandalismu.

Je kladen důraz na práci s třídními kolektivy, třídní učitelé sledují situaci ve třídě, pracují se třídou i v rámci jednotlivých preventivních programů. Žáci mají možnost konzultace s metodičkou prevence a výchovnou poradkyní.

Rodiče jsou pravidelně informováni o situaci ve škole i o možnostech případné pomoci průběžně na nových webových stránkách školy (spuštěny od září 2024), prostřednictvím

školního Facebooku, systému Bakaláři, na třídních schůzkách, při konzultačních dnech a programu kabelové televize obce. V případě potřeby dle individuální dohody.

3. Informační zdroje školy

3.1. Vnitřní informační zdroje školy

V kabinetě metodika prevence je učitelům i rodičům k dispozici odborná literatura. Ve sborovně je všem vyučujícím přístupná složka s metodickými pokyny MŠMT Co dělat, když..., která je pravidelně aktualizována. V budově školy je umístěna schránka důvěry, kam mají žáci možnost dávat anonymně své podněty. Tato schránka je jednou měsíčně vybírána MP a pokud jsou podněty adresné, jsou řešeny. Žáky je však tento způsob sdílení svých problémů využíván velmi ojediněle.

Metodik prevence zřídil pro všechny vyučující a asistenty pedagoga Google učebnu Zde umísťuje materiály použitelné při provádění primární prevence v rámci třídy, monitoringu třídního kolektivu, při komunikaci s rodiči a v krizových situacích.

Důležitým zdrojem informací pro vyučující, žáky i jejich zákonné zástupce jsou Bakaláři, webové stránky školy, školní Facebook a prostředí Google Classroom.

Seznam literatury viz. příloha č. 6

3.2. Vnější informační zdroje školy

Škola v rámci řešení problémů v oblasti primární prevence spolupracuje s celou řadou organizací, jejichž přehled je součástí přílohy č. 6.

4. Cíle MPP

4.1. Dlouhodobý hlavní cíl:

Dlouhodobé cíle MPP jsou uvedeny ve Strategii primární prevence rizikových projevů chování.

Zaměření aktivit a programů v oblasti prevence vychází ze znalosti místního prostředí.

Jedná se především o toto rizikové chování:

- špatné mezilidské vztahy
- užívání návykových látek
- vandalismus,
- šikana

V primární prevenci proti těmto jevům by měly napomáhat:

- včasné odhalování možných rizik,
- rozvíjení vhodných kompetencí,
- podpora sociálních dovedností žáků vůči vrstevnickým vlivům,
- dobrá vzájemná informovanost pedagogů a spolupráce s rodiči,
- práce se skupinovou dynamikou třídy
- realizace programů zaměřených na rizikové chování,

4.2. Hlavní strategie

- vytvořit spolehlivě fungující systém spolupráce učitelů navzájem a učitelů a zákonných zástupců podporující prevenci žáků před rizikovým chováním
- nenásilnou formou žákům předkládat poznatky o rizikovém chování
- využívat spolupráce s odbornými institucemi nabízejícími kvalitní výchovné programy

- dle možností nabídka pozitivních možností trávení volného času

4.3. Krátkodobé cíle MPP

Krátkodobé cíle MPP jsou formulovány na období jednoho roku a diferencovány podle níže uvedených cílových skupin.

Cílové skupiny

- žáci
- rodiče/zákonní zástupci žáků
- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

4.3.1 Žáci

- *Specifická všeobecná primární prevence*

Programy specifické primární prevence se zaměří především na rozvoj kompetencí v oblasti

- zvýšení informovanosti žáků školy v oblasti rizikového chování
- systematické výchovy ke zdravému životnímu stylu
- soustavné výchovy k zodpovědnosti za sebe a své zdraví

Plánované programy zaměřené na žáky viz. tabulka:

Účastníci	Název programu/aktivity	Cílová oblast
1. třída	Dopravní výchova v Cemexu	osobní bezpečí
1. třída	Vlastní bezpečí	osobní bezpečí
1. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	zdravé vztahy ve třídě
2. třída	Dopravní výchova v Cemexu	osobní bezpečí
2. třída	Vlastní bezpečí	osobní bezpečí
2. třída	Moje třída - místo, kde se cítím dobře	zdravé vztahy ve třídě
3. třída	Vlastní bezpečí	osobní bezpečí
3. třída	Svět internetu a já	osobní bezpečí
3. třída	Chováme se k sobě s respektem	zdravé vztahy ve třídě.
4. třída	Plavba po online moři	osobní bezpečí na internetu
4. třída	Vlastní bezpečí	osobní bezpečí
4. třída	Dopravní hřiště	osobní bezpečí

5. třída	Dopravní hřiště	osobní bezpečí
5. třída	Vlastní bezpečí	osobní bezpečí
5. třída	Chováme se k sobě s respektem	zdravé vztahy ve třídě
5. třída	Dospívám a měním se	zdravý životní styl
6. třída	Závislosti	prevence užívání návykových látek
6. třída	Poruchy příjmu potravy	zdravý životní styl
6. třída	Táhneme za jeden provaz	zdravé vztahy ve třídě
7. třída	Kult krásného těla	zdravý životní styl
7. třída	Kybersvět	osobní bezpečí na internetu
7. třída	Návykové látky	prevence užívání návykových látek
8. třída	Kult krásného těla	zdravý životní styl
8. třída	Návykové látky	zdravý životní styl
8. třída	Právní odpovědnost	odpovědnost za svoje chování
9. třída	Kult krásného světa	zdravý životní styl
9. třída	Hrou proti AIDS	zdravý životní styl
9. třída	Právní odpovědnost	odpovědnost za svoje chování
9. třída	Návykové látky	prevence užívání návykových látek

- Rozvoj sociálně komunikativních s seberegulačních dovedností, začleňování méně průbojných žáků do kolektivu a odstraňování nevhodného chování mezi žáky - chování žáků mezi sebou navzájem, budování vzájemného respektu, tolerance a bezpečného prostředí, nastavování vhodné komunikace žáků s vyučujícími, respektování pravidel ve škole - aktivity zaměřené na tuto oblast budou realizovány v pravidelně konaných třídnických hodinách.
- Zlepšení docházky žáků do školy - soustavná práce se zákonnými zástupci, včasné řešení situace při podezření na záškoláctví a skryté záškoláctví, důsledné dodržování pravidel omlouvání absencí a spolupráce s pomáhajícími organizacemi

- *Nespecifická všeobecná primární prevence*

- V rámci nespecifické prevence probíhá realizace pravidelných školních, případně i mimoškolních akcí, které budou podporovat vytváření vhodných kompetencí podporujících zdravý způsob života. V letošním školním roce bude naše škola nadále využívat finanční prostředky v rámci projektu Národního programu obnovy. Hlavním cílem školy zapojené do tohoto projektu je zlepšit situaci žáků z rodin s nízkým socioekonomickým statusem, zejména v oblastech výsledků učení a well-beingu.

-

Účastníci	Akce	Oblast DPP
1. - 9. třída	Obecné poučení žáků o chování a bezpečnosti ve škole i mimo ni	osobní bezpečí
1.-5. třída	Projektový den "Znáš své okolí?"	zdravý životní styl, využívání volného času
6.- 9. třída	Zážitkový program Rokytnice v Orl. horách	sociální vztahy, využívání volného času
1.- 9. třída	Divadlo ve škole	využívání volného času
9. třída	Drakiáda pro mladší děti	sociální vztahy
1.- 9. třída	Recitační soutěž	zdravý životní styl, využívání volného času
8. - 9. třída	Burza škol Chrudim- volba povolání	výchova k odpovědnosti
9. třída	Beseda s Úřadem práce	volba povolání
1.- 9. třída	Evakuace školy, První pomoc ve spolupráci se SZŠ Chrudim – projektový den	osobní bezpečí
8. - 9. třída	návštěvy středních škol, Technohrátky	volba povolání
1.- 9. třída	Charitativní prodej dáreků na pomoc spolužákovi	etická výchova
1.- 9. třída	Mikuláš ve škole	sebepoznání
1.- 9. ročník	Dopis "Ježíškovi" - přání	sebepoznání
1.- 9. třída	Vánoční jarmark	výchova k odpovědnosti, sociální vztahy
9. třída	Taneční maraton	zdravý životní styl, využívání volného času
9. třída	Výstup na ...	zdravý životní styl, využívání volného času

1.- 9. třída	Den Země - úklid obce	výchova k odpovědnosti
1,- 9. třída	Projektový den Mediální výchova	osobní bezpečí, výchova k odpovědnosti
1. - 9. třída	Sportovní den	zdravý životní styl, využívání volného času
1.- 9. třída	Sportovní soutěže	zdravý životní styl, využívání volného času
1.- 9. třída	Spaní ve škole	posilování třídních vztahů
1.- 9. třída	Snídaňové kluby	posilování třídních vztahů, prevence záškoláctví
1.- 9. třída	Hrdá škola	posilování pozitivního vztahu ke škole a well beingu
1.- 9. třída	Setkávání školního parlamentu	posilování well beingu ve škole a vytváření odpovědnosti za školu
1.- 9. třída	Zahradní slavnost	posilování pozitivního vztahu ke škole a well beingu

Naše škola nabízí v letošním roce řadu kroužků, které probíhají v budově školy:

Keramika p. Čulíková DDM Heřmanův Městec
 Gymnastika p. Čulíková DDM Heřmanův Městec
 Karate p. Vašák Mite sport Pardubice
 Divadelně hudební R. Alvarez
 Modelářský a polytechnický H. Hyksová ZŠ Prachovice
 Hudebně pohybový R. Alvarez
 Vaření a pečení 1.- 5. třída K. Kaplanová ZŠ Prachovice
 Vaření a pečení I. Hoftová ZŠ Prachovice
 Turistický kroužek L. Klouček ZŠ Prachovice
 Volejbal dívky P. Vojtová ZŠ Prachovice
 Sportovní kroužek 4.- 6. třída J. Ptáčník ZŠ Prachovice

4.3.2 Rodiče/zákonní zástupci

- Zvýšení zájmu rodičů o dění ve škole
 - včasné informování rodičů, využívání všech informačních kanálů – komunikace s rodiči probíhá prostřednictvím elektronické žákovské knížky Bakaláři, telefonicky, přes školní webové stránky a školní Facebook.
 - zapojení do realizace projektových dnů, zvýšení počtu rodičů účastnících se konzultací týkajících se prospěchu a chování dětí

- Provedení dotazníkových šetření zaměřených na problematiku rizikových jevů chování z pohledu rodičů
- Zvýšení informovanosti rodičů o projevech rizikového chování - složka na webových stránkách

4.3.3 Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

- Zvýšení informovanosti pedagogů v oblasti sebepoškozování
- Zvýšení informovanosti pedagogů v oblasti well-beingu
- Zahájení supervize pro pedagogické pracovníky
- Rozvíjení spolupráce se sociálním pedagogem

5. Personální zajištění programu

5.1 Školní metodik prevence:

- sestavuje MPP a další plány pro preventivní aktivity ve škole,
- spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, PPP, okresním a krajským metodikem prevence, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky
- s pomocí třídních učitelů mapuje výskyt rizikového chování ve škole
- řeší a eviduje rizikové chování ve škole
- ve spolupráci s ostatními vyučujícími zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice
- spolupracuje se sociálním pedagogem

5.2 Výchovný poradce

- eviduje děti s SPU, eviduje integrované žáky
- pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- vede profesní orientaci žáků
- spolupracuje s PPP/SPC
- spolupracuje se sociálním pedagogem

5.3 Třídní učitel žáka

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu
- je manažerem třídního dění a preventivních aktivit pro svoji třídu
- mapuje výskyt rizikového chování ve třídě a předává informace metodikovi prevence,
- k této práci využívá příslušné přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

5.4 Školní preventivní tým

- šetří rizikové chování žáků, dodržuje postupy platné pro školu
- řeší situaci s třídním kolektivem
- jedná s rodiči žáků
- jedná s Policií ČR, PPP, odborem sociálních věcí, psychologem, dětskou lékařkou

Složení školního preventivního týmu

ředitel školy

zástupkyně ředitele

školní metodik prevence

výchovný poradce

dle potřeby:

pomocný výchovný poradce 1. stupeň

pomocný výchovný poradce 2. stupeň

příslušný třídní učitel

sociální pedagog

pedagog krizové intervence

SLOŽENÍ PREVENTIVNÍHO TÝMU + třídní učitelé		
Ředitel školy	Ing. Jitka Holasová	zsprachovice.reditel@seznam.cz 469 663 115
Zástupkyně ředitele školy	Mgr. Eliška Ptáčníková	eliska.ptacnikova@seznam.cz 463 663 838
Výchovná poradkyně	Ing. Jitka Holasová	zs.prachovice@seznam.cz 469 663 115
Školní metodik prevence	Ing. Jana Apltauerová	apltauerova.jana@skolaprachovice.cz
Sociální pedagog	Dis. Kateřina Kaplanová	kaplanova.katerina@skolaprachovice.cz
Pedagog krizové intervence	Bc. Lucie Procházková	prochazkova.lucie@skolaprachovice.cz
pomocný výchovný poradce 1. stupeň	Mgr. Ivana Strmisková	strmiskova.ivana@skolaprachovice.cz
pomocný výchovný poradce 2. stupeň	Ing. Jana Apltauerová	apltauerova.jana@skolaprachovice.cz
příslušní třídní učitelé	Mgr. Ivana Strmisková	1. třída
	Mgr. Alena Machová	2. třída
	Mgr. Magda Hemzová	3. třída
	Mgr. Jitka Miřejovská	4. třída
	Mgr. Petra Vojtová	5. třída
	Mgr. Lukáš Klouček	6. třída
	Ing. Jana Apltauerová	7. třída
	Mgr. Jitka Horynová	8. třída
	Mgr. Vladimíra Kellerová	9. třída

Ve škole působí také 11 asistentů pedagoga.

Sociální pedagog je nápomocen školnímu poradenskému pracovišti a třídním učitelům především v oblasti skrytého záškoláctví a absencí obecně, zajišťování finanční pomoci sociálně znevýhodněným žákům a komunikaci a pomoci rodičům v zařizování věcí souvisejících se vzděláním jejich dětí.

5.5. Spolupráce s odbornými subjekty

Škola opět dlouhodobě spolupracuje s SVP Archa Chrudim, OSPOD Chrudim, PPP Chrudim, PPPUO Ústí nad Orlicí, Amalthea z.s., neziskovou organizací Šance pro Tebe o. s. a od loňského školního roku také s organizací ROMODROM. Obědy zdarma zajišťuje škola ve spolupráci s organizací Women for Women a Krajským úřadem Pardubice.

S OSPOD Chrudim a PPP Chrudim škola spolupracuje v individuálních kauzách. Spolupráce s organizací Šance pro Tebe je z pohledu školy již delší dobu velmi nekvalitní a nedostatečná. Spolupráce s OSPOD Chrudim je ze strany OSPOD nevstřícná a nevýrazná. Dobrou spolupráci má škola především s organizací Amalthea z.s. i s ÚP Třemošnice. S organizací Amalthea je spolupráce velmi kvalitní, vždy okamžitě reaguje na problémy žáků, či problémy v jejich rodinách, o kterých ji po předchozím souhlasu zákonných zástupců informujeme. Pracovníci většiny z uvedených organizací naši školu dle potřeby navštěvují nebo jsou s vyučujícími v telefonickém kontaktu. Konzultují a řeší individuální případy problémového chování nebo poskytují vyučujícím metodiku pro práci se třídou.

6. Realizace školního preventivního programu

6.1 Formy realizace

- ☐ Systematické zavádění etické a právní výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu do osnov jednotlivých předmětů.
(vyučující jednotlivých předmětů)
- ☐ Práce s třídními kolektivy a zároveň uplatnění individuálního přístupu a působení na jednotlivce.
(třídní učitelé a ostatní vyučující)
- ☐ Pravidelné sledování a vyhodnocování situací, které se týkají výskytu rizikového chování. Monitorování vztahů ve třídách a předcházení případnému problémovému chování.
(MP ve spolupráci s ostatními učiteli a výchovný poradce)
- ☐ Vyhledávání vhodných programů, besed či setkání s odborníky, realizace projektů
(ŠMP ve spolupráci s ostatními učiteli a SP)
- ☐ Poradenská práce školního metodika prevence
- ☐ Působení na rodiče tak, aby posilovali vazby dítěte na rodinu, a měli přehled o denním programu dětí a trávení jejich volného času (všichni vyučující)
- ☐ Pořádání takových školních, případně i mimoškolních akcí, které budou podporovat utváření vhodných kompetencí podporujících zdravý způsob života. Tyto akce cílí na žáky a jejich rodiče
(ředitel, ŠMP, ostatní vyučující)

- Zvyšovat informovanost rodičů o dění ve škole. Ve vhodných případech udržovat osobní kontakt s rodiči žáků (ředitel, ŠMP, ostatní vyučující, výchovný poradce)

7. Hodnocení preventivního programu

Preventivní program je jednou ročně vyhodnocován v závěru daného školního roku školním metodikem prevence.

Podkladem pro jeho vyhodnocení jsou záznamy ŠMP o jednotlivých programech, aktivitách a řešených problémových situacích vedených v deníku školního metodika prevence. Preventivní témata, která jsou realizována v rámci vzdělávacích oblastí Školního vzdělávacího programu Tvořivá škola (viz. příloha č. 5), jsou sledována prostřednictvím třídních knih. Podkladem jsou také zápisy ze schůzek školního preventivního týmu, zápisy z jednání ŠMP s jednotlivými žáky a jejich zákonnými zástupci nebo třídními učiteli. Podkladem jsou také záznamy ze sociometrických šetření a diagnostiky třídních kolektivů pokud v daných třídách proběhly.

Programy specifické prevence jsou vyhodnocovány prostřednictvím evaluačních dotazníků, které vyplňují jak žáci, tak i třídní učitelé či učitelé účastníci se daného programu jako dozor. Součástí hodnocení preventivního programu jsou také zprávy, které zpracovávají sami poskytovatelé daných programů specifické prevence.

Hodnocení preventivního programu je součástí výroční zprávy.

8. Přílohy programu

- Příloha č.1 Program proti šikanování vč. krizového plánu při výskytu šikany ve škole
- Příloha č.2 Nález alkoholu, tabáku a drogy ve škole,
- Příloha č. 3 Řešení záškoláctví,
- Příloha č.4. Nevhodné a agresivní chování žáků, porušování pravidel,
- Příloha č.5 Preventivní témata obsažena v ŠVP Tvořivá škola
- Příloha č. 6 Seznam spolupracujících organizací a literatura

V případě potřeby řešení konkrétní rizikové situace využívají vyučující informací a doporučení všech příloh Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

Ing. Jana Apltauerová
metodik prevence

Ing. Jitka Holasová
ředitelka školy